

THỐNG KÊ CÙNG CÂN PHẢI BIẾT

“DÂN VẬN”

Trần Thanh Bình*

Ngày chuẩn bị lên đường đi công tác về huyện, tôi nghe trong lòng phần chấn nồn nao đến lạ lùng. Vượt chặng đường hơn 70 km, tôi được về thăm huyện nhà, mảnh đất đã gắn bó trong suốt 5 năm đầu đời của tôi. Vừa vượt qua mốc địa giới đến đất của huyện Hương Sơn trong tôi lâng lâng cảm giác của người con đi công tác xa quê trở về. Những kỷ niệm vui, những hồi tưởng và những phép so sánh của những gì đã đổi thay mười năm qua, dần dần cứ ẩn hiện trong tôi.

Đồng chí cán bộ Thống kê huyện dẫn tôi vào một bản làng của xã Sơn Lâm, huyện Hương Sơn, tỉnh Hà Tĩnh cách thị trấn huyện khoảng chừng hai mươi cây số. Trên con đường cấp phối mới làm là những cây cầu được kiên cố bắc cao, không phải lội suối như những ngày xưa. Đi qua những xóm làng, giữa cái nắng gay gắt của mùa hạ trong tôi lại vui phơi phới như những ngày đầu xuân. Sau màn chào hỏi, giới thiệu với những cán bộ xã lâu ngày mới được gặp lại, với tình cảm truyền thống của người cán bộ Thống kê xưa nay đã được mọi tầng lớp nhắc đến là “keo sơn”, luôn luôn vui vẻ, hoàn thành nhiệm vụ. Xã Sơn Lâm được biết đến như một xã miền núi, thuộc vùng sâu, vùng xa của huyện. Nhưng, sau mười năm xa cách, sự đổi mới về diện mạo một vùng quê được bộc lộ rõ trên khuôn mặt tươi vui của mọi người.

Tôi đi theo đoàn cán bộ huyện và cán bộ xã đến từng hộ gia đình. Trong tinh thần được các hộ cung cấp đầy đủ thông tin mà tôi cần khảo sát phúc tra, đánh giá lại chất lượng số liệu của cuộc điều tra. Trong cuộc nói chuyện với bà con nhân dân xã, tôi

được biết thêm: Con em đi học không phải đóng học phí, những hộ nghèo được cấp sách cho con em đi học và cấp thẻ bảo hiểm chữa bệnh miễn phí, điện thắp sáng được kéo về đến tận từng hộ gia đình; nước thủy lợi tưới cho đồng ruộng được nhiều và ổn định hơn, tạo điều kiện cho bà con thâm canh cải tạo đồng ruộng; đào ao nuôi thủy sản; năng suất cây trồng được nâng lên.v.v. Đời sống của bà con nơi đây thực sự đã được quan tâm, cải thiện và phát triển hơn rất nhiều.

Đến nhiều hộ gia đình đều được cung cấp thông tin một cách vui vẻ và thoải mái. Trong đó, có một hộ mà theo tôi là gây ấn tượng lâu nhất. Sau cái bắt tay nồng ấm, tôi biết bác là bộ đội đã nghỉ hưu, nay về đảm nhận chức vụ của một ngành cấp xã. Bác cũng biết tôi là cán bộ tỉnh, mà theo bác gọi tôi là “người của Nhà nước”. Mở đầu câu chuyện, tôi chưa kịp nói gì, thì bác đã hỏi xoáy tôi: “Nhà nước yêu cầu gì dân? Dân trả lời cho Nhà nước thì Nhà nước cho gì dân đây”.

Trong bộ quần ngũ đã bạc màu nhưng rất gọn gàng và tươm tất, gọi cho người nói chuyện về một người cán bộ cương trực, có vẻ nghiêm nghị và nguyên tắc, theo tác phong của “Bộ đội Cụ Hồ”, bác thực sự khiến cho tôi bất ngờ về câu hỏi. Tôi ngó người ra trong chốc lát, nhưng cũng nhờ bản lĩnh nghề nghiệp, được trau dồi, rèn luyện trong suốt thời gian qua và đặc biệt sự ấn tượng về những gì đổi mới của một vùng quê sau mười năm xa cách, tôi bình tĩnh trả lời:

- Dạ, thưa bác! Vừa qua, chúng cháu đi thu thập thông tin, tình hình ở các địa phương, tổng hợp

* Cục Thống kê Hà Tĩnh

một cách trung thực nhất, chính xác nhất, báo cáo lên lãnh đạo các cấp để có những quyết sách lớn của Đảng và Nhà nước cho nhân dân. Ví dụ, cháu được đi thị sát tình hình của địa phương chúng ta sau thời kỳ đổi mới và đặc biệt là cháu sau mười năm trở lại thấy khác xa nhiều lắm: Con đường từ huyện về xã bây giờ không có đoạn nào có bùn. Cây cầu ngày xưa, nếu đi bằng xe đạp thì phải xuống xe đẩy hoặc vác trên vai vì hai bên là hai đường tà vẹt; còn ô tô hoặc xe công nông thì phải đi dưới gầm nước. Hệ thống cống, mương thủy lợi được kiên cố bằng bê tông, nước chảy đảm bảo tưới cho đồng ruộng. Hệ thống đường điện thấp sáng về tận các nhà và ngay cả ngõ xóm cũng có đèn công cộng. Trường học cấp I, II; và nhà làm việc Ủy ban nhân dân xã nay đã được xây dựng hai tầng, khang trang, đẹp đẽ. Trạm y tế cũng mới được xây dựng lại hai tầng... Tôi nêu lên những chính sách của Đảng và Nhà nước mà người dân nơi đây đang được hưởng như: Bảo hiểm y tế, sách vở học sinh cho hộ nghèo; chính sách miễn, giảm thuế nông nghiệp; Chương trình xoá đói giảm nghèo, giải quyết việc làm; Chương trình phổ cập giáo dục, Chương trình xoá nhà tranh tre dột nát; Chương trình vay vốn cho hộ nghèo v.v. Bác chăm chú lắng nghe.

Như bắt được "mạch" tôi tiếp: Nhà nước không thể cho dân cụ thể hàng trăm triệu đồng vì không biết lấy tiêu chí gì để phân phát cho công bằng, không khéo lại thêm kiện cáo nhau vì không công bằng, người giàu cũng như người nghèo, khó chia. Mà Nhà nước cho bằng chính sách như cháu vừa nêu. Ai tham gia làm nông nghiệp thì được giảm, miễn một phần hay miễn hoàn toàn thuế nông nghiệp. Các Chương trình, dự án thì Nhà nước và Nhân dân cùng làm, các công trình phúc lợi thì nhân dân đều được hưởng v.v...

Sau khi nghe tôi nói, bác khẽ gật gù rồi mời tôi uống nước: "Thế bây giờ chú cần gì, cứ hỏi đi". Tôi vui vẻ như đã làm được điều gì để bác vui lòng. Uống ngụm nước chè xanh nóng, tôi hỏi một câu chân tình, pha lẫn chút bông đùa: "Thế bác có thấy

điều gì mà Đảng và Nhà nước đưa ra các chủ trương, chính sách mà ở chúng ta thực hiện chưa tốt không"?

Bác lắc đầu, cười: "Đúng như chú nói, địa phương những năm gần đây có nhiều đổi mới, đời sống nhân dân có khá nhiều hơn trước; nhà nào cũng có điện, tivi, xe máy chạy ầm ầm ... cứ cái đà này chắc sau mười năm nữa chú quay trở lại cũng khác bây giờ nhiều lắm đấy chứ"!

Kết thúc chuyến đi, tôi đã hoàn thành được nhiệm vụ của mình về thu thập thông tin của một cuộc phúc tra số liệu. Nhưng tôi suy nghĩ, tuy gặp một hộ cũng "hóc búa" đấy nhưng đã làm được một điều gì đó giải quyết được mối quan hệ, tâm lý giữa người cán bộ phúc tra và người được phúc tra, giữa muôn vàn suy nghĩ của nhân dân với các cán bộ thống kê, đại diện cho Nhà nước. Từ khi đi chuyến công tác về cho đến nay, và đặc biệt trong thời gian thực hiện cuộc vận động "Học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh", tôi đã từng áp ủ để viết nên những điều này để minh chứng cho bài học ở Chủ tịch Hồ Chí Minh về công tác dân vận. Công tác dân vận cần ở mọi nơi, mọi lúc, đặc biệt khi tiếp xúc với nhân dân. Nếu không "cho bác" những điều như tôi vừa "cho" thì có lẽ cuộc phỏng vấn của tôi mà "bác cho tôi" chưa biết kết quả sẽ đến đâu. Trong công tác thống kê, nếu không "nói" cho dân nghe, mà chỉ nghe dân "nói" thì coi đó như mới làm được một nửa của nhiệm vụ công tác thống kê. Làm công tác thống kê cũng phải biết dân vận, nhất là trong công tác thu thập thông tin thống kê. Tuyên truyền chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước, trong đó có chủ trương chính sách về công tác điều tra thống kê, thu thập thông tin thống kê cũng là trách nhiệm của mỗi cán bộ công chức ngành Thống kê và các điều tra viên. Có biết dân vận mới hoàn thành được nhiệm vụ công tác của mình, như Bác Hồ đã từng nói "Để trăm lần không dân cũng chịu, khó vạn lần dân liệu cũng xong" vẫn thường xuyên vang vọng mãi quanh chúng ta./.